І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 147. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го СЕРПНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 12, 1965 No. 147. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 11 серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ПРАЦІ ВІЛЛАРД ВІРЦ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ВИСОТИ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ. Вірц зізнавав в Палатній Комісії Способів і Засобів і казав, що треба змінити забезпеченеву систему безробіття в тому напрямку, щоб стейти збільшили висоту допомоги безробітним, яка в деяких стейтах є надто низька. Конґресмен із Висконсин Джан В. Бирнс і конґресмен із Каліфорнії Джеймс Б. Утт заявили, що їхні стейти ведуть перед в ділянці допомоги безробітним, бо платять тижнево безробітним по $56, зглядно по $55. Уряд проєктує давати допомогу безробітним впродовж дальших 26-ох тижнів після того, як вони вичерпають стейтову допомогу.

ЛАТИНСЬКА АМЕРИКА ВИМАГАЄ ТОРГОВЕЛЬНИХ КОНЦЕСІЙ ВІД ЗДА, як це видко з арґументів бразилійських делеґатів на конференції в Ріо де Жанейро з членами американської місії, очолюваної сенатором демократом Дж. Вілліямом Фулбрайтом, головою Сенатської Комісії Закордонних Справ. Бразилійський міністер плянування Роберто Кампос домагається, щоб ЗДА підтримали стабілізацію цін на товари та щоб змагали до того, щоб створити Спільний Ринок Латинської Америки. „Економічна солідарність", — казав Кампос, — є конечна для політичної безпеки Латинської Америки від комунізму. Требаб створити розвинену промисловість в країнах Латинської Америки. ЗДА мали б допомогти до створення спільного ринку Латинської Америки.

КРАЙОВЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ВПОВНІ ПІДТРИМУЄ ЗАКОН ПРО МЕДИЧНУ ОПІКУ, — як заявив президент-елект цього Товариства д-р Леонідас Г. Беррі, який 10-го серпня обіймає свій уряд. Крайове Лікарське Товариство об'єднує 5,000 лікарів, в більшості негритянського походження. Д-р Беррі заявив, що він старатиметься, щоб до КЛТ належало якнайбільше білих лікарів, щоб воно було інтеґрованим Товариством, а не майже самим негритянським. Управа цього Товариства прийняла резолюцію, в якій хвалить президента Джансона за його провід в боротьбі за громадянські права та за поборювання вбогости.

НОВІ ТРУДНОЩІ ПРИ ЗАМИРЕННІ В ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ, бо провідник повстанців полковник Каманьо Деньо вимагає змін в тому пляні, який предложила місія Організації Американських Держав. Згідно з цим пляном Гектор Ґарсія-Ґодой мав стати тимчасовим президентом країни і перевести вибори нового президента та нового Конґресу. Провідник хунти генерал Імберт Баррерас має тільки незначні застереження до предложеного пляну, а Каманьо Деньо домагається, щоб скоротити час побуту військ ОАД в Домініці, які мали б відійти зараз після того, як обійме владу тимчасовий президент. Каманьо Деньо заявляє, що не має жадних амбіцій бути при владі, і що вернеться до служби в армії, коли в країні настане спокій.

ПРОКАСТРІВСЬКИЙ КУБИНЕЦЬ ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИТТЯ КАПІТАНА І 4 МОРЯКІВ НА КОРАБЛІ „СІМ МОРІВ". Він називається Роберто Рамірез. Вбивство сталося під час політичної суперечки, в якій капітан корабля грозив передати цього завзятого прихильника диктатора Кастра протикастрівським кубинським іміґрантам на Флориді. Рамірез твердить, що капітан витягнув ножа, і тоді він застрелив його та ще чотирьох моряків. Після того Рамірез всів до рятункового човна і плив на нім так довго, поки не надплив німецький вантажний корабель „Беллявія", який взяв його на свій поклад і завів на Флориду. Рамірез спочатку не признавався до вбивства, а пізніше виявив всі подробиці цього злочину.

У СВІТІ

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ РАДА БЕЗПЕКИ ЗАКІНЧИЛА дебати над грізною ситуацією на Кіпрі дуже загальною заявою, що підтримує резолюцію з 4 березня мин. року, та закликом „до всіх заінтересованих сторін", щоб вони не робили нічого, що загострило б ситуацію. Знов не осягнено ніякого порозуміння щодо конструктивної розв'язки проблеми. Ту мляву резолюцію склали 6 виборні члени Ради Безпеки. ЗДА, Британія і Франція таврували в дебаті односторонні заходи кіпрсько-грецького уряду щодо зміни конституції, як суперечні з міжнародним договором про Кіпр та винуваті у продовженні кіпрської кризи. Кіпрські греки касують автономні права турків.

ІНДОНЕЗІЯ ЗАЯВИЛА, що поки Британія не зліквідує своїх військових баз у Сінґапурі, вона не визнає самостійности Сінґапуру й буде поборювати його нарівні з Маляйзією, з якої Сінґапур виступив. Сінґапур зголосив своє бажання належати до Британійського Коммонвелту. Водночас у Маляйзії й у Сінґапурі опозиційні партії намагаються довести до нового порозуміння щодо привернення назад Сінґапуру до Малязійської Федерації.

У ШТОКГОЛЬМІ У ШВЕЦІЇ ВІДБУВАЄТЬСЯ тепер міжнародний конґрес для справ боротьби проти злочинців та оборони проти напасників. Конґрес спонзорований Об'єднаними Націями і нараховує 1.000 делеґатів із 75 країн. Конґрес передбачує шість пленарних засідань і наради на кількох комісіях, де м. і. розглядається проблему молодечого злочинства. Президентом конґресу є шведський міністер справедливости. Група демонстрантів протестувала проти здогадної брутальности в південно-африканському судочинстві, на тлі тамошньої біло-расової політики.

У СТОЛИЦІ ІРЛЯНДІЇ ДАБЛІНІ ВІТАЛИ з великими парадами американського кардинала Ричарда Кушінґа з Бостону, який прибув туди, як делеґат Папи на церемонію посвячення нового собору. На зустріч 69-літньому кардиналові вийшов ірляндський прем'єр Сін Лемасс, гармати віддали 21 стріли, на летовищі стояла почесна чота. У короткій промові на летовищі кардинал Кушінґ заявив м. і., що американські війська не відійдуть з Південного В'єтнаму, бо воно було б однозначне з пануванням Комуністичного Китаю в цілій Південній Азії.

У ТОКІЮ ЗАСУДЖЕНО на в'язничні кари до півтори року сімох учасників демонстрації з 15 червня 1960 року, коли-то ті вуличні заворушення спонукали тодішнього президента Д. Д. Айзенгавера відкликати свою заповіджену подорож до Японії та спричинили димісію уряду Нобосуке Кіші. Між засудженими є також тодішній генеральний секретар Крайової федерації студентів, відомої під популярною назвою Зенґакурен, де гуртувалася вся комуністична й поплентацька японська молодь.

Президент підписав закон про $7.5-більйонову будівельну програму

Вашингтон. — Президент Джансон 10-го серпня підписав закон, за яким в найближчих роках федеральний уряд видасть на поліпшення мешканевих умов $7 500 000-000. Президент назвав новий закон найважливішим кроком у цій ділянці впродовж останніх 40 років. Під час церемонії підписування присутні були конґресмени, члени уряду, провідники робітничих організацій та приватні особи, які цікавляться справою мешкань для широких кол населення. Президент заявив, що тільки мешканевий закон із 1949 року можна б прирівняти до нового закону. „На мою думку, казав Президент, цей закон згадуватиме історія як найважливіший в цій країні". Згідно з цим законом уряд платитиме частину комірного за мешкання для тих осіб, які мають малі прибутки. Родина платитиме 25%, а уряд решту. Це перший вилім в мешканевих труднощах, в якому держава безпосередньо помагатиме незаможним родинам мешкати в пристойних будинках. Президент підкреслив, що ця допомога буде відбуватися під опікою приватних добродійних організацій. Під час дебат в Конґресі над цією програмою численні члени Конґресу заявляли, що теперішня програма „має посмак соціялізму". Треба додати, що уряд платитиме допомогу на мешкання тільки в тих будинках, які є в неприбуткових мешканевих проєктах, які є власністю таких груп, як церковні організації або інші подібні організації. Уряд сподівається, що в найближчих чотирьох роках вдасться збудувати — 375 000 нових мешканевих одиниць. Уряд даватиме річно на цю ціль по $150 000-000. В законі є також передбачені допомоги на відновлення й перебудову мешкань тих осіб, прибуток яких є менший від $3 000 річно. Ці особи зможуть дістати від уряду по $1 500 на цю ціль. Сенат продовжує працю над законопроєктом про організацію Департаменту Міських Справ, який то Департамент має, між іншим, займатися мешканевими справами. В цьому Департаменті має бути збережена теж як окрема його частина теперішня Федеральна Мешканева Адміністрація. Згідно з новим мешканевим законом уряд даватиме містам фонди на будову водопроводів і каналізації, допомогу на будову домів для ветеранів, які не користають з фондів ветеранської організації; міста мають дістати федеральні фонди на свою прикрасу, якщо вони погодяться видати таку саму суму із своїх фондів. При ухвалюванні цього закону живу участь брали й республіканські члени Конґресу.

ЗДА відкинули пропаґандивні вимоги СССР на конференції роззброєння у Женеві

Женева. — Голова американської делеґації на Женевській конференції роззброєння, Вільям Фостер, відкинув у промові в минулий вівторок 10 серпня ц. р. вимогу Совєтів, щоб Америка зліквідувала всі свої закордонні військові бази, і наврував виступ совєтського делеґата Сємйона Царапкіна з 3 серпня ц. р., як дешеву пропаґанду. Фостер закинув Совєтському Союзові, що він і його сателіти Польща та Чехословаччина, використовують в'єтнамську проблему для саботування давнього заклику Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що поручав обмеження атомової зброї, та для паралізування цієї Женевської конференції. Представниця Швеції, пані Альва Мірдаль, запропонувала, щоб відсунути набік всі контроверсійні справи і зосередитися на тих точках, щодо яких між становищами ЗДА й СССР існують розмірно найменші розбіжності. Зокрема, вона поручила, щоб перейти до розгляду проєкту про поширення атомового договору з-перед двох років, який забороняв всі ядрові експерименти за вийнятком підземних, також на експерименти підземні. Пані Мірдаль промовчала питання щодо міжнародної контрольної системи, щоб засекреченими вибухами не порушувано такого договору.

В Манітобському університеті у Вінніпеґу поширено студії українознавства

Вінніпеґ. — В зв'язку з новою програмою студій славістики й українознавства в Манітобському університеті, що її введено із зміною академічного пляну викладів в 1964 році і в зв'язку з прийняттям української мови в дванадцятій клясі середніх шкіл у Манітобі з новим шкільним роком 1965-66, Сенат університету рішенням із травня 1965 р., узгіднив середньошкільне навчання з університетськими студіями українознавства, визнаючи українську мову за один з елективних матрикуляційних предметів вступу на деяких факультетах і школах, зорема на філософічному факультеті. Таким чином кожен учень 9-ої кляси, вписуючи українську мову й вивчаючи її пізніше в 10-ій, 11-ій і 12-ій клясах, може продовжувати автоматично університетські студії на філософічному факультеті, вибираючи як один із елективних предметів на першому році студій університетський курс 52.121.

Всі курси української мови в університеті — як і передше — є повністю акредитовані.

В Римі видано працю о. д-ра І. Нагаєвського про історію римських папів

Рим, Італія. — В серії праць Греко-католицької Богословської Академії, том XXII - XXIII, видання Українського Католицького Університету в Римі, появилась нова цінна праця нашого відомого історика, о. д-ра Ісидора Нагаєвського „Історія Римських Вселенських Архиєреїв", т. І. (Від св. Апостола Петра до Авіньйонської неволі — 1309 р.). Праця надрукована у Мюнхені (рік друку 1964. стор. 365). У вступному слові до цієї праці архиєпископ кир Іван Бучко стверджує, що це вперше виходить історія римських папів українською мовою, і що автор використав для своєї праці „Патристику, Акти Соборів і Синодів, Послання Папів, рапорти Нунціїв, Аннали, Хронографії, урядові документи імператорських і королівських канцелярій, як також і спеціяльні твори, старі й нові, про життя і діяльність Папів".

Багато місця присвячує автор зв'язкам України з Апост. Столицею, а в окремому розділі (УІ, „Римські Архиєреї і християнізація Слов'ян", стор. 171-191) розглядає питання хрещення України. У бібліографії подано 29 позицій у відділі „Джерела" 201 бібліографічних позицій в різних европейських мовах, в тому 28 країнських, в тексті 392 відсилачів-приміток. Свою працю автор присвятив Архиєпископові . Митрополитові і Кардиналові Йосифові Сліпому.

ВІЙСЬКО ЗДА ЗАЛИШИТЬСЯ У В'ЄТНАМІ, ПОКИ НЕ МИНЕТЬСЯ ЗАГРОЗА КОМУНІЗМУ

Вашингтон. — Американські війська залишаться у Південному В'єтнамі, поки не минеться загроза, що комуністи можуть заволодіти тією державою — таке буцім-то заявив колишній і тепер наново призначений амбасадор Генрі Кебот Ладж 27 липня ц. р. під час тригодинного переслухання на Сенатській Комісії, яка затвердила Ладжа на становищі амбасадора у Південному В'єтнамі. Деякі американські газети коментують ту заяву Ладжа так, що американські війська залишаться у Південному В'єтнамі навіть тоді, коли б тамошній уряд зажадав відкликання їх. Сам Ладж ще не заявився до таких коментарів. Водночас інший видатний діяч Республіканської партії, кол. віце-президент Ричард Ніксон, промовляючи у Вест Бренчі в Айова перед домом, де зберігається бібліотека пок. кол. президента Герберта Гувера, з нагоди 91 років з дня народження Гувера — закликав до посилення воєнних операцій у В'єтнамі, зокрема до поширення бомбардування Північного В'єтнаму. Він запевняв, що таке посилене бомбардування не погрожує поширенням війни, а навпаки зменшує її шанси. Ніксон заявився за політикою президента Джансона у відношенні до проблеми В'єтнаму. На плятформі, з якої промовляв Ніксон, сиділи кол. президент Д. Д. Айзенгавер і його дружина. Айзенгавер відчитав листа президента Джансона, в якому Джансон заповідає, що він підпише закон про зарахування тому дому у Вест Бренчі до національних пам'яток Америки.

Тим часом у Південному В'єтнамі продовжуються воєнні операції. Комуністичні партизани ставлять великий спротив державному війську, яке поспішило на відсіч невеликій залозі, що її комуністи облягають у місцевості Дукко. Комуністи напали з засідки на державне військо і завдали йому великих втрат у людях і зброї. Американські військовики твердять, що по стороні партизанів воюють тепер частини 325-ої дивізії північно-в'єтнамської армії. Американське летунство продовжувало бомбардування різних об'єктів у Північному В'єтнамі. При бомбардуванні одного мосту — один американський військовий джет був збитий наземним вогнем комуністів. Пільот врятувався. Нову поважну проблему у Південному В'єтнамі становлять цивільні втікачі з околиць, опанованих чи інфільтрованих і тероризованих комуністами. Таких втікачів є вже 380.000 і вони становлять для центральних властей великий клопіт — де їх примістити, як прохарчувати і якою працею забезпечити. До цього часу комуністи — за звідомленням Генрі Кебота Ладжа — вбили коло 2.000 цивільних службовиків державної адміністрації у Південному В'єтнамі.

Мистець Л. Молоджанин створив скульптуру до сторіччя Канади

Український скульптор Л. Молоджанин на тлі створеної ним скульптури, що символізує „коло єдности" канадійської держави із різьбою буйвола, як символу Манітоби, на першому пляні і гербами 12 канадійських провінцій і територій.

Вінніпеґ. — Під час річної конференції канадійських прем'єрів, що відбулася спочатку цього місяця у Вінніпеґу, офіційно започатковано будову 10-мільйонового Столітнього Осередка (Сентенніал Сентр) з нагоди недалекої, в 1967 р., 100-річної дати канадійської конфедерації. Осередок, що буде вибудований на місці вже знесеного бльоку будинків напроти нового Сити Голу, матиме концертову галю на 2,243 місць, планетарій, Манітобський музей Людини і Природи, і дослідчу вежу Музею. Праці над будовою триватимуть до 1970 р.

Під час урядової церемонії започаткування будови того осередка, що відбулася 3 серпня при участі прем'єрів канадійських провінцій, губернатора Манітоби і численних достойників, відкрито на розі площі напроти Сити Голу бронзову скульптуру Леоніда Молоджанина, що зображує символічне „коло єдности". У велике коло вкомпоновано герб Манітоби — буйвола, а навколо 10 гербів провінцій і два герби Юкону і Півн. Територій. Ця майстерно виконана скульптурна композиція в самому осередку Вінніпеґу викликала загальне признання і широкий відгук у канадійській пресі. Вона теж показує, що наш мистець починає вибиватися на передового скульптора Канади. Проміщення скульптури на теперішній еспляналі є тільки тимчасове, щоб не перешкоджати роботам при будові, після їх закінчення скульптура буде перенесена на центральну еспляналу Осередка.

Мистець зайнятий тепер працею над створенням 14 монументальних вітражів до катедри свв. Володимира і Ольги, в рр. 1961-63 розмальованої мистцем С. Гординським і з іконостасом різьбленим пок. скульптором С. Литвиненком. Два вітражі Молоджанина, свв. Борис і Гліб та Антоній і Теодосій Печерські були виконані в згаданій катедрі ще 1964 р.

● **Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант** відкинув протест Совєтів, яким не сподобалося, що У Тант признав рацію Бельгії, яка зголосила до Об'єднаних Націй претенсію на півтора мільйона долярів, видаткованих на рекомпензату для бельгійських громадян за втрати внаслідок дій ОН в Конґо.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЕЦЬ КАНДИДУЄ ДО СТЕЙТУ НЮ ЙОРК

Ню Йорк. — Минулого тижня Союз Українських Купців і Підприємців в Ню Йорку відбув Ширші Сходини в зв'язку з кандидатурою на асемблемена до Стейту Ню Йорк, відомого українського діяча адвоката Володимира Стека. Інформацію про кандидатуру В. Стека та про акцію заплянованої виборчої кампанії — подали адв. Р. Олесницький та В. Поп, які цею кампанією керують. У сходинах взяв участь також сам кандидат адв. В. Стек, який саме в цьому дні відбував військові вправи, як підполковник амер. летунства. Він поділився з присутніми думками про значення такої номінації для української справи.

ПОЕТ Й ЕСЕЇСТ ЄВГЕН МАЛАНЮК У ВІННІПЕҐУ

Вінніпеґ . — Найвидатніший з українських еміґраційних поетів Євген Маланюк був в днях 16 до 18 липня ц. р. гостем української громади Вінніпеґу й околиці. Прибув він до Вінніпеґу на запрошення Літературно-Мистецького клюбу, який влаштував його Літературний Вечір у п'ятницю 16. ц. м. та окремо, відвідуючи чергою українські редакції і установи, загостив, запрошений Пласт-Приятом, до Українського Парку в неділю 18 липня і там побув серед своєї громади майже цілий день та при тій нагоді виступив з короткою промовою і читанням своїх поезій. Літературний Вечір Євгена Маланюка, що відбувся в Авдиторії УНО при Мейн, зібрав на залі близько сто осіб. Поета-гостя привітав голова ЛМКлюбу мистець Роман Коваль, після чого д-р Марина Рудницька прочитала свою доповідь-спогад про творчість Є. Маланюка. Добру і цікаво побудовану доповідь п-і М. Рудницької доповнив критично-мистецьким оглядом творчости Є. Маланюка проф. Святослав Гординський.

В Українському Парку в неділю 18 липня ц. р. Євген Маланюк виступив перед прибулими сюди численними батьками. Тут вітав поета голова Пластової Станиці інж. А. Качор і попрощав голова Пласт-Прияту п. Микола Гнатів, а сам Гість мав коротке і сердечне слово, в якому заявив, що Манітоба нагадує йому рідну Херсонщину, та відчитав ряд своїх творів.

УКРАЇНЕЦЬ ДИРЕКТОРОМ БАНКУ В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон, Канада. — Управителем філії банку Кенедіян Імперіял Банк оф Комерс у Едмонтоні є молодий 26-літній українець Рей Скрипчейко. Походить він з околиці Ґлендон. Почав працювати у банку молодим хлопцем дев'ять років тому, Він працював у відділах цього банку в Сейнт Пал, Іннисфрі, Давсон Крік, Меннінґ і Форт Смит. У 1962 році його перенесено як рахівника до Кемврос, а в 1963 році він був призначений управителем банку в Редвотер.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

НОВИЙ ЗАГІН ПАРТІЙНИХ НАГЛЯДАЧІВ

При ЦК партії в Києві існує дворічна вища партійна школа. До неї приймають лише тих партійців, що мають вищу освіту та певний досвід практичної партійної роботи.

Цього року ця школа випустила 254 партійних наглядачів з усіх галузей виробництва, преси, радіо і телевізії. (З „Радянської України" 9 липня).

„ЛІКФІЛБЕЗ"

Це нова абревіятура в підсовєтській дійсності. Коли розшифрувати, то „лікфілбез" означає — „ліквідація філософської безграмотности" — гуртки, в яких комсомольці навчають молодь режимної філософії. (З „Молоді України" 10 липня).

ГОЛУБЕ ПАЛИВО

Український газ, добутий на новому родовищі у Ходовичах, незабаром прийде до польського міста Пулави, — пише 9 липня з Києва кореспондент РАТАУ в часописі „Рабочая Газета". — В цій підземній коморі, розташованій на заході Львівської области, зберігаються мільярди кубометрів „голубого палива".

КАРТИНА З ПОБУТУ „ПЕТЕУШНИКІВ"

— Попереджаємо, коли ще раз побачимо тебе біля Маринки . . .

— Не погрожуйте, все одно не злякаєте.

— Що ти сказав?

— Те, що чули, хлопці.

— Та ти розумієш, нахабо, що ми з тебе зробимо?

— Тільки спробуйте, одержите здачу.

— Це ми — здачу?

— Так, саме ви, вдвох.

— Ха-ха-ха! Та ти, мабуть, жартівник? Ану . . .

На подвір'ї почалася бійка.

Ця картинка взята з кореспонденції М. Бикова про Київську міську професійно-технічну школу та її учнів — „петеушників". („Молодь України" з 23 червня).

ЧИ ЗБЕРЕЖЕ РОСЬ СВОЮ КРАСУ

У Білій Церкві над берегом мальовничої річки Рось мають будувати велику фабрику автомобільних опон та ґумово- азбестових виробів. Є побоювання, що штучне зниження рівня води в річці, забруднення її берегів, знищення риби завдасть непоправної шкоди. Тим більше вже й без того риби в Росі стало мало, а місто — Біла Церква вже тепер відчуває нестачу води.

ВНОЧІ З ОСВІТЛЕННЯМ

Озима пшениця займає на Одещині понад 600 тисяч гектарів. Навантаження на кожен зерновий комбайн велике — по 270-290 гектарів.

Завдання таке, — пише виїзна бриґада часопису „Радянська Україна" та українського радіо (часопис з 7 липня), — щоб комбайн залишався на загінці не менше як 20 годин на добу.

Щоб люди працювали і вночі, жатки та комбайни обладнані електроосвітленням.

ЯК ВІДПОЧИТИ НА СОКОЛОВІЙ ГОРІ

Робітники селища Соколова Гора біля Житомира — Загаєвська, Твардовський, Талько, Кириленко пишуть у часописі „Рабочая Газета" з 10 липня, що відпочити спокійно влітку немає де: хуліґани та бешкетники не дадуть.

„ХЛІБ — ДЕРЖАВІ"

Велика світлина в „Радянській Україні" з 7 липня: їдуть вантажні автомашини з колгоспу „Схід", Васильківського району на Запоріжжі, наповнені зерном. На передній автомашині прапор і щит з написом великими літерами: „Хліб — державі!"

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Прикра криза у Греції

Вже близько місяць існує у Греції криза уряду, яка загрожує тамошньому монархістичному устроєві та є водою на млин місцевому і міжнародному комунізмові. Тому саме дійсні причини й спонуки тієї кризи неясні навіть тамошнім кореспондентам західньої преси.

Формально справа така: 77-літній прем'єр Георґ Папандреу заявив був, що він переведе „відполітикування" старшинського корпусу і після переведення „чистки" серед старшин, які заснували були законспіровану ліву організацію „Аспіда", таку саму чистку застосує і супроти старшин, відомих з своїх правих поглядів. Тому він зголосив 25-річному королеві Константинові листу дещо зміненого уряду, в якому він сам, Папандреу, мав стати також військовим міністром. Король спротивився і Папандреу зголосив 15 липня ц.р. димісію. Але від того часу два десиґновані королем кандидати на нового прем'єра, члени тієї самої партії, що її лідером є Папандреу, не змогли скласти нового уряду, бо Папандреу зумів переконати велику більшість своїх однопартійців, що король неслушно спричинив його димісію і повинен його, Папандреу, покликати назад до влади. Хоча партія Папандреу „Центральна Унія", яка в 300-членному парляменті має 170 мандатів, насправді є партією демократичної правиці, проте в цій кризі раптом по стороні Папандреу — ото ж проти короля Константина — заявились всі ліві елементи. Таким чином ніякий інший кандидат на прем'єра не всилі здобути більшости в парляменті. Водночас атмосфера в Атенах і в цілій країні напружилась, бо комуністи й усі їх явні та законспіровані прихильники, включно з робітничими спілками, що стоять під проводом „лівих", почали організувати вуличні демонстрації за Папандреу.

Закордонні обсерватори тих подій в Атенах різно пояснюють їх. Одні вбачають тут тільки старечу впертість та амбіцію Георґа Папандреу, — інші добачують у тій кризі розгру між правим і лівим крилом в згаданій партії Центральної Унії, при чому головною особою у тому лівому крилі буцім-то є син Георґа Папандреу, якому газети закидали, що саме він був причетний до згаданої лівої старшинської організації „Аспіда", — ще інші твердять, що вся криза спровокована противниками монархістичного режиму в Греції, одного з останніх на европейському континенті. Однак водночас західня преса сумнівається, щоб такий старий, заслужений і досвідчений державний муж, як Георґ Папандреу, головна фігура цієї грецької драми, пішов по лінії комуністичних мрій та звернувся проти монархістичного устрою в Греції, де однаково теперішній король Константин, як його батько Павло I і брат Павла, Георґ II, що став був грецьким національним героєм, — шанували демократичний лад і не посягали по диктаторсько-абсолютистичну владу. Живе теж у Греції в свіжій пам'яті громадянська війна, спричинена комуністичною револьтою після останньої світової війни, коли-то насправді Грецію врятувала американська допомога. Тому відповідальні грецькі політичні діячі напевне шукатимуть компромісу з королем, щоб розв'язати теперішню кризу по лінії інтересів демократичного світу, до якого належить Греція.

Виправдування за варварський злочин

Підпал бібліотеки київської Академії Наук, спричинений ставленниками московського режиму на Україні, й обурена реакція української спільноти і в краю і на еміґрації на цей варварський злочин примусили московських експозитурників в керівництві ЦК КПУ й уряду УССР виступити із „вияснениями" в справі цієї пожежі. Першою спробою в цьому напрямку була обережно написана стаття в цьогорічному травневому числі „Українського історичного журналу", згадувана вже на цьому місці у „Свободі" з 9 липня ц.р. З другою такою спробою виступили кремлівські режимники на сторінках часопису „Вісті з України", в числі 23-ьому за травень 1965, друкуючи інтервю з головою Бібліотечної ради АН УССР академіком І. Білодідом про історію бібліотеки АН УССР, про минулорічну травневу пожежу в ній і „зокрема, про ту роботу, яка ведеться по відновленню фондів бібліотеки після пожежі". Надруковано це інтервю, як це зазначено виразно у вступі, у відповідь на „різні нісенітниці" українських націоналістів, які мовляв, вигадують їх, щоб „використати цей факт для своєї брудної і наклепницької антирадянської пропаґанди".

В інтервю подано коротку історію не так бібліотеки, як „гарячого піклування" уряду УССР над цією бібліотекою, що її щойно в березні ц.р. перейменовано на „Центральну наукову бібліотеку Академії Наук УССР". Велику частину інтервю присвячено справі пожежі і висвітленню її причин, усе з намаганням виправдати режим перед ставленими йому громадянством України й українською еміґрацією закидами про зумисне і пляноване спричинення цієї пожежі, що її жертвою впало понад 600 000 книжок, не рахуючи архівних матеріялів.

Зібрані в інтервю вияснення й інформації не тільки не заперечують, але й потверджують дані й факти про цю пожежу, подані в українській еміґраційній пресі, зокрема в переданому до преси генеральним секретаріятом ЗП УГВР „Документі про процес Погружальського", що його одержано з України. Зокрема підтверджений в інтервю факт підпалу бібліотеки росіянином Погружальським, як і факт відбуття процесу над ним і засудження його на 10 років ув'язнення, хоч і з виразною тенденцією скинути всю вину за пожежу на нього, мовляв, це він — Віктор Володимирович Погружальський „з метою помсти адміністрації бібліотеки, що на його думку ставилась до нього несправедливо, підпалив книгосховище"...

В дальшому в інтервю іде намагання зменшити спричинені цим варварським злочином втрати в цій українській скарбниці культури. Признаючи, що „загинуло близько 500 тисяч книжкових одиниць", водночас із цим висловлюється необґрунтоване твердження, що „в дійсності ці втрати значно менші... оскільки в число 500 000 тоді було включено і 120 000 частково пошкодженої літератури, яка згодом була ... оправлена і повернена до діючих фондів". Підтверджується в статті і той факт, що загинула головним чином україніка післявоєнних років.

Про долю знищених і втрачених безповоротно архівних матеріялів, зокрема архівів „Київської Старини", „Центральної Ради", Мих. Грушевського та інших, в інтервю ніякої згадки немає. Показовий для розмірів пожежі також згаданий в інтервю факт, що відбудову бібліотеки закінчено повністю щойно тепер, значить, в половині 1965 року.

Надруковано це інтервю виключно „на експорт" для української еміґрації з метою заперечення відомих уже широко фактів про злочинний підпал бібліотеки київської Академії Наук. В самій Українській ССР режим побоявся це інтервю опублікувати, бо ж там люди знають добре всю правду про причини й куліси підпалу української скарбниці культури.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ В ЗАКОНІ ПРО СОЦІЯЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Закон про соціяльне забезпечення схвалено у ЗДА в 1936-му році і пізніше схвалювали менші зміни в ньому. Цього року Конґрес схвалив і президент Джансон підписав новий закон, в якому є дуже важливі зміни, що з ними кожний мешканець цієї країни, без огляду на те, чи він є громадянином ЗДА, чи ні, повинен зазнайомитися, бо новий закон заторкує майже кожного, хто живе в цій країні.

Збільшені пенсії соціяльного забезпечення

Новий закон збільшує пенсії, що їх дістають ті старші особи, які працювали потрібне число років і є уповноважені до так званих пенсій соціяльного забезпечення. Це є нове збільшення старечих пенсій від 1959-го року і воно становить 7% теперішніх пенсій, з тим, що найменші старечі пенсії, які тепер виносять $40 місячно, є збільшені на $4 і виносять — $44 місячно.

Збільшення старечих пенсій обов'язує взад, від 1-го січня 1965-го року, і всі пенсіонери у вересні цього року дістануть вже збільшену пенсію, а також вирівняння за попередні місяці цього року, від січня по липень. Досі найбільша стареча пенсія становила $127, згідно з новим законом вона збільшена до $135.90. В майбутньому стареча пенсія для однієї особи може виносити найбільше $168, якщо вона заробляє місячно пересічно по — 550.

Пенсіонер зможе більше заробляти

Згідно із старим законом пенсіонер міг собі доробити до пенсії ще $1 200. —Коли він заробляв більше, то йому відповідно зменшували його старечу пенсію. Новий закон дозволяє пенсіонерові доробити собі річно $1 500 без жадних обмежень. Від заробітку понад $1 500 до $2 700 йому стягатимуть по $1 від кожних зароблених двох долярів, а від заробітку понад $2 700 за кожний зароблений доляр стягатимуть пенсіонерові один доляр.

Зміни в пенсіях вдів і сиріт

Новий закон лібералізує пенсії вдів і сиріт. Згідно із давнім законом вдова могла діставати пенсію по своєму чоловікові аж тоді, коли дожила до 62-го року життя. Новий закон дозволяє їй мати пенсію вже в 60-му році життя, хоч її пенсія буде відповідно зменшена, якщо вона рішиться одержувати її вчасніше.

Скористають із нового закону і сироти, які, згідно із старим законом могли діставати фонди на прожиток до 18-го року життя, а тепер вони отримуватимуть їх до 22-го року життя, якщо вони будуть навчатися в школах. І цей пункт закону діє взад від 1-го січня 1965 року.

Пенсії осіб у віці понад 72 роки

Згідно із дотеперішнім законом особи у віці 72-ох і більше років могли діставати старечу пенсію після того, як перепрацювали 18 місяців. Новий закон зменшує цей реченець до 9-ох місяців, і після того ці особи зможуть діставати пенсію у висоті — $35 місячно, а їхня жінка по — $17.50.

Медична опіка в рамах соціяльного забезпечення

Та найважливішою зміною в законі про соціяльне забезпечення є так звана шпитальна чи медична опіка над всіми особами у віці 65-ох і більше років. Це є основна зміна в американському соціяльному законодавстві, яка уподібнює ЗДА в цій ділянці з европейськими демократичними державами, хоч американські лікарі люблять називати новий закон „соціялізованою" медициною.

Згідно із постановами нового закону, особи понад 65 років матимуть безплатне лікування на випадок недуги. Пацієнт зможе лікуватися в шпиталі зпродовж 60-ох днів, і за це мусітиме заплатити тільки 40 шпитального рахунку, хоч користатиме з приміщень, харчів, обслуги, ляборатірійних заходів (пересвітлютання рентґеном, проби крови і т. п.). Коли ж лікування вимагало б довшого часу, то недужий зможе залишитися в шпиталі ще 30 днів, але мусітиме платити по $10 денно. Цей пункт обов'язуватиме від 1-го липня 1966-го року.

Коли недужий потребуватими дальшого лікування після залишення шпиталю, то він зможе його дістати, якщо лікар це запропонує. Це буде вже опіка медичних сестер, які відвідуватимуть хворих в домах, де вони мусітимуть перебувати і одночасно вони мусітимуть бути під опікою лікаря, що є передумовою додаткової опіки вдома, яка може тривати — 100 днів в році.

Недужий зможе користати з медичної опіки, не бувши в шпиталі. Він зможе переходити різні тести в клініках впродовж 20-ох днів. Пацієнт мусітиме заплатити перших $20 рахунку, і 20% всіх дальших коштів, а решту покриє соціяльне забезпечення.

Треба зазначити, що цей пункт додаткового лікування почне обов'язувати аж від 1-го січня 1967-го року.

Треба тут згадати ті категорії осіб, які не матимуть права користати з цієї медичної опіки: 1) Засуджені за деякі підривні злочини; 2) Спенсіоновані федеральні працізники, які користають з урядового пляну; 3) Чужинці, які живуть у ЗДА менше, як п'ять років.

Додаткове забезпечення на заплачення лікарських гонорарів

В урядовому проєкті медичної опіки над старшими особами не було пункту про те, що соціяльне забезпечення платитиме гонорари лікарям. Конґрес доповнив урядовий проєкт окремим пунктом, згідно з яким новий закон обіймає і справу лікарських гонорарів.

Треба виразно зазначити, що це додаткове забезпечення не є обов'язкове для всіх членів соціяльного забезпе-

(Закінчення на сто. 4-ій)

В. Кедровський

ЩОБ ТІЛЬКИ ЗБЕРЕГТИ РОСІЙСЬКУ ІМПЕРІЮ

Довгими роками, ще перед революцією 1917 року, російське царське правительство провадило свою пропаґанду в усьому світі, а зокрема в Америці в користь російської імперії, в користь московського імперіялізму. З часу повалення царського уряду це завдання перебрала на себе російська демократія, а разом з нею й різні реакційні кола, що опинилися на еміґрації. В З'єднаних Державах Америки ми є свідками того, як тут постають, але не знайшовши ґрунту серед загальної української еміґрації, зникають різні російські організації, що „дуже турбуються долею українського народу", а тому й намагаються підсунути українцям різні рецепти на визволення з-під большевицької сатрапії.

Колись в 1922-1926 роках у ЗДА була постала еміґраційна група, що називала себе „Евразійцями". Головними діячами її були московські інтелектуали: Петро Савицький, Т. Сувчинський, князь Н. С. Трубецкой, Георгій Фроловський, А. Карташов та інші. Ця група видала була кілька книжок „Евразійський Современник", намагаючись „науково" доказати, що Російська імперія є Евразія й тому вона повинна творити свою власну культуру, не схиляючись ні до Азії, ні до Европи. Ця група відкреслювала факт, що російська імперія складається з різних народів, серед яких основним є московський народ. Особливо багато уваги евразійці присвятили українцям, як окремій етнічній групі, що яскраво різниться від москалів історично, антропологічно й етнографічно. Отже, признаючи ці незаперечні різниці, евразійці вважали, що українці мають всі права на свій етнографічний національний розвиток.

В майбутній евразійській імперії — твердили евразійці — українці будуть мати всі свої національні права, себто: співати національні пісні, плекати національні танки й навіть розвивати свою мову й будуть мати незаперечне право їсти свої галушки й вареники. Отже матимуть свої національні права, крім відрубних політичних прав; економічно Україна має залишитися в Евразійській імперії інтеґральною її частиною. Українським економічним життям українці не мали б права порядкувати, бо вся економіка мусіла б належати імперському центрові. Такі самі „права" евразійці признавали й іншим народам, включаючи Кавказ і Закаспійський край. З бігом часу ця група поволі завмерла, бо проти неї рішуче виступили всі московські націоналісти, для яких в евразійській імперії, себто в російській, мав існувати один народ з спільною для всіх культурою. Не піймала ця група на свій гачок і не-московських народностей російської імперії.

Потім поставали й інші централістично - московські групи й, наробивши розголосу, зникали. Так зник „Крестянскій Союз", що провів свою жваву діяльність після Другої світової війни, а в Америці при допомозі російської „ліберальної й демократичної" газети „Новоє Русскоє Слово" була створена група федералістів, але, не встигши розцвісти, зів'яла, а дехто з її чільних діячів опинився в лавах большевизуючих.

Тепер народилася нова група, яка називає себе „Кронштадска група". Вона, після кількох виступів у „Новому Русскому Слові", тепер видала свій бюлетень „За Вашу і Нашу Свободу", а своїм гаслом на бюлетені ця група поставила: „Долой партію! Вся власть свободним совєтам!", і крім того добре знайоме нам гасло „За Вашу і Нашу Вольность!", що скінчилося було пацифікацією Галичини Пілсудським, а ще раніше зрадою Польщі супроти Української Народної Республіки, якою вона мала договір спільної боротьби проти большевицької Росії.

Кронштадська Група признає всі національні права українському народові крім права на самостійну українську державу й, очевидно, також і прав на самостійне економічне життя. Звільнена від большевиків імперія, на думку Кронштадської Групи, буде також називатися державою совєтів й буде мати „змішану економіку", бо „серед наших людей не можна буде знайти нікого, хто міг би купити або взяти в аренду Харківський тракторний завод або Кузбас, а тому всі ґіганти індустрії повинні залишитися в руках держави", — каже бюлетень Кронштадської Групи.

Ось вам віз і перевіз! Імперська зцентралізована економіка повинна лишатися в „новій" державі совєтів без большевиків. А також можна творити в майбутньому федерацію, чи навіть конфедерацію. А що мусить зробити український народ з окупованою большевиками Українською Самостійною Народною Республікою? Принести її в жертву новітньому московському імперіялізмові? Український нарід на рідних землях, а також українці, що перебувають поза межами рідної батьківщини повинні забути ті страшні жертви, які поніс український народ в боротьбі за свою державу, зневажити пам'ять тих, що впали в тяжкій боротьбі й потоптати їх могили на славу відродженої російської імперії „свобідних совєтів". До цього кличе Кронштадська Група.

Ми чули вже багато розмов про федерацію, або навіть конфедерацію за московськими рецептами. Згідно з російською „доброю волею" Україна має приняти таку федерацію, або конфедерацію, яку дасть їй російський імперський центр. Росіяни не припускали і тепер не припускають можливости вільного договору самостійної України з Московщиною, або з іншими державами, бо вони не признають не лише існування самостійної України, але навіть не припускають такої можливости в майбутньому.

Кронштадська Група вважає, що її програма запобігне можливості боротьби між українськими русофобами й російськими українофобами. Кожне змагання українців до своєї самостійности росіяни називають русофобством. Це вигадка, щоб виправдати свій централізм. Українці прагнуть до самостійности не тому, що когось ненавидять. Ні, вони хочуть жити своїм власним життям, бо хочуть бути господарями на своїх землях і не втручатися до інших. Коли ж на Україну нападають москалі й вона стає в своїй обороні, то це не є русофобством, а боротьбою за свої права. Коли росіяни справді прагнуть до того, про що говорить Кронштадська Група, щоб українці позбавилися русофобства, то для цього є лише один правдивий шлях, а саме: перестати зазіхати на українські землі й намагатися накинути Україні свої умови життя, своє панування. Тоді зникне серед українців русофобство.

Що ж торкається справи визволення колишньої російської царської імперії від большевицького панування, то й тут між українцями й росіянами має бути певна різниця. Адже Українська Самостійна Народна Республіка окупована імперіялістично-централістичною силою. На Україну комуністична влада принесена на баґнетах центральної російської влади. Україна завойована большевиками, а не піддалася їм так легко, як Московщина. Можна вважати вибори до Всеросійських Установчих зборів плебісцитом (дійсність їх признають усі держави світу): Отже виборці до цих зборів на Україні віддали 10 відсотків голосів большевикам, а в таких губерніях, як Подільська большевики дістали лише 3.3 відсотка. На большевиків голосувало на Україні багато солдатів російської армії, не-українців, що перебували там, а також члени різних централістичних партій. Українські партії дістали 68.6 відсотків голосів виборців, а решта 24 відсотки припадає на не-українські партії.*

Між іншим, Московщина віддала большевикам 48.3 відсотків голосів. З цього ясно, хто пішов за комуністами і на кого москалі оперли свої сили, завойовуючи Україну. Отже росіянам треба боротися з власним комунізмом, а не з окупацією ним їхньої території. Тому й методи боротьби українців проти московсько-большевицької окупації мають бути відмінні від російських. Цього не хоче признати Кронштадська Група, бо для неї й досі мрією є „Єдіная Неделімая Росія" хоч може перефарбована у федеративну, чи конфедеративну імперію.

* Статистичні дані взято з The Election to the Russian Constituent Assembly of 1917. liver Henry Radkey. Harvard Historical Monograph, Number XXI, 1950.

Андрій Качор

ЛИЦЕМ ДО ОРГАНІЧНОЇ ПРАЦІ

ЗАМІСТЬ ПУСТОСЛОВНОЇ „КРИТИКИ" І... СУСПІЛЬНОГО НЕРОБСТВА

(3)

Найприкріше, що ці, „непомильні критики", здебільша суспільно напівграмотні люди, витискають із провідних місць людей поважних, розумних і відповідальних, які просто вважають нижче своєї чести з такими спорити чи змагатися. У висліді, коли поглянете на наше громадське життя в Канаді і ЗДА, на провідні і відповідальні місця наших громадських організацій „вибиваються" невідповідні люди, без належної освіти, життьового досвіду, твердого характеру, коротко кажучи „люди з крапкою", й тому не дивно, що згодом вони вносять в наше організоване життя роздор, сварки, демагогію, культурний примітивізм, бо вони не вміють по-громадському думати, не тільки робити. Ці напівграмотні „провідники" не читають ніякої іншої літератури, крім партійних часописів, вони загрузли в своєму партійному болоті так глибоко, що не бачать побіч себе сухої землі, сонця та інших, розумніших від себе людей. Вони, врешті;, не терплять побіч себе людей розумніших, чесніших, більше громадсько вироблених і тому при допомозі демагогії, інтриґ та злосливих підшептів витискають з установ, де вони задумали „царствувати", все творче, ідейне. У висліді, установи з таким „проводом", замість розвивати гармонійну співпрацю органічно із членами над поглибленням і поширенням статутової діяльности, замикаються в своїй кліці, „родинного" характеру, або витрачають свою енерґію на — взаємне поборювання, на „самопожирання національної енерґії" та руйнуванням того, що перед тим великими зусиллями спільно придбали.

Живемо в країнах демократії, де можна і треба дискутувати і критикувати, але з добрим наміром, розумно та відповідально, з охотою допомогти усунути зло, яке всі спостерігають, а не тільки кожний з нас особисто, тобто не критика для критики, але з критикою ставити свої особисті услуги усунути на практиці це зло. Зокрема завівся в нас поганий звичай критикувати неприсутнього, або писати проти уявних „ворогів" у пресі, не даючи їм місця на свою оборону, чи справжню дискусію навіть тоді, коли вони є центральними нашими установами і репрезентують не тільки формально, але насправді цілу українську спільноту даної країни. А коли це робить ще орган тієї чи іншої громадсько - суспільної, полі-

(Закінчення на сто. 4-ій)

ПОСИП СІРИН

ЧАРІВНИЦЯ

НОВЕЛЯ

(9)

Вони сиділи і вслухувалися в лескіт води, але звуків бандури не могли вичути, зате ритм сердець вичували обоє.

Василько обережно взяв руку Лани і глянув їй в очі, які світилися радістю-щастям.

— Ти, Лано, справді чарівниця!

— Чому? — усміхаючись, спитала дівчина.

— Ти мене причарувала. Мені здається, що, без тебе, ну, тужу за тобою. Хотів би так вічно сидіти, ось тут, у цьому млиновому колесі...

— Тут не добре, коли падає дощ.

— Я б і в дощ тут сидів, аби з тобою. — Він обняв Лану, і вони свою приязнь скріпили ніжним поцілунком.

Василь став частим гостем на хуторі, він уже не міг бути без товариства Лани, а Лана без нього.

Настя це помітила і остерігла Лану, щоб не зв'язувалась з паничем, бо, мовляв, від панів усе лихе походить. — Я служила в мастку і знаю, яке то життя з панами. Спочатку тебе приголублять, а потім викинуть, як собаку за поріг, коли вже не будеш потрібна.

Але на Лану материні слова не справляли враження, тим більше, що в тих днях підготовлялася вона спільно з Васильком малювати захід сонця. І от уставили вони мольберти, заґрунтували полотно на рамах і чекали над озером відповідного моменту, щоб розпочати роботу.

— А що, Лано, — несподівано звернувся до неї Василько, — якби ти і мама переїхали до мастку? Не робили б так тяжко, а ти б мала більше часу для малювання.

Лана здивовано глянула на Василька.

Чого так дивишся на мене?

— Ні, Васильку, я нікуди з нашого хутора не поїду. Тут народилась, тут і помру. Мама також на це не пристане, — твердо заявила Лана.

— А коли б ми побрались?

— Як то побрались?

— Звичайно... Щоб ти стала моєю жінкою...

— Що ж би я там робила у ваших палацах? Там би мене відразу задзьобали.

— Ні, Лано. Після смерти батька я тепер є повним господарем і можу робити в мастку все, що уважаю за потрібне.

— Ні, ні, мій хороший! — Лана кинулась обіймати Василька. — Не треба цього. Хіба нам так зле?

— Ти мусиш скінчити малярську школу, бо інакше твій талант не розів'ється і загине. А коли станеш моєю дружиною, я тобі дам можливість учитись, і тоді ти заблиснеш своїм таланом, почнеш творити гарні образи та зміцниш цим українське мистецтво.

Лана щось хотіла сказати, але Василько затулив їй уста поцілунком.

— Почекай, послухай. Не хочеш покидати свого хутора — добре. Будемо жити тут, але поробимо певні поліпшення. Старий млин звалимо...

— Не хочу, не хочу! Нізащо не дам старого млина валити! Лана зсунула брови, уста зробились вузькі, завзяті.

— Почекай же, Ланочко, не будь такою впертою. Не будемо рушати старого млина, алеж хату треба перебудувати, щоб у ній можна було жити...

— Потім, потім, Васильку, сонце он починає сідати. Берімось за роботу!

Хох-не-хоч прийшлось Василькові взятись за пензель.

Лана хутко накладала фарби на полотно, часом затримувалась, вдивлялася в обрій і знов нервово працювала.

— Як же гарно виходить, Васильку! — в захопленні, час від часу скрикувала Лана. — А от подовгаста хмарка... Як добре, що вона з'явилась, зараз вхопимо й тебе, непрошену гостю.

Хмарка дуже придалась Лані для підкреслення далекого обрію.

— Василечку, глянь но, як чудово!

Василько не міг вхопити кольорів. Раз-у-раз поправляв свій малюнок, але нічого з того не виходило. Нарешті кинув палітру і пензель на траву.

— Хай йому! — і підійшов до Ланиного мольберту. — Гарно, моя чарівнице! — взяв Лану за плечі, перехилив її головку і завмер в поцілунку.

Із-за обрію випливала група хмарок. З озера дмухнув вологий вітрець.

***

Лана відкрила матері свою сердечну таємницю.

— Ні, дочко, з цього нічого не буде, — рішуче сказала Настя.

— Чому ж, мамо? Ну, чому ж?

— Не хочу мати нічого спільного з панами, хоч які б вони добрі не були... Не хочу! Не годиться парувати голуба з вороном.

— Але ж я його кохаю!

— Є, доню, в світі речі, яких ми не встані подолати.

— Що ж тут такого трудного до поконання — побратись?

— Трудного може й нічого немає, але ви побратись не можете.

— Скажіть же чому?

— Коли хочеш знати, то скажу... Де ти, доню, чула, щоб брат з сестрою женились?

— Брат з сестрою? — здивовано повторила Лана.

— Так, Василько твій брат... Маєте одного батька, тільки різних матерів.

Лана зрозуміла і гірко заплакала.

Настя сиділа сувора й дивилась у вікно. Лана, схилившись на стіл, заливалась сльозами. Кіт терся об її ногу, не розуміючи причини горя своєї пані.

Було тихо, лише через відчинене вікно долітав далекий плескіт води з лотоків.

З-понад лісу випливала чорна хмара. Блискавка прорізала небосхил. Здалеку донісся гуркіт грому.

Все затихло, очікуючи давно жданого дощу.

(Кінець)

Прожектор із залі Річних Зборів Філії УККА Великого Ню Йорку

Ню Йорк. Тут у суботу 12 червня ц. р. у вечірній годинах в Українському Народному Домі відбулися Річні Звичайні Загальні Збори Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій великого Ню Йорку — Відділу Українського Конґресового Комітету Америки.

Вичерпну і ретельно-сумлінно підготовану і опрацьовану доповідь - звіт виголонв у 40 хвилинах голова Комітету мґр. Іван Базарко.

Доповідач підкреслив маркантну специфічність місцевого Відділу УККА в тому, що він є координаційно-даховою зверхньою організацією 74 місцевих організацій з рівних ділянок розгалуженого американсько-українського життя, а саме: 1) обезпеченеві організації, 2) ідеологічно - політичні, 3) молодечі, 4) жіночі, 5) комбатанські, 6) професійні, 7) культурно-освітні, 8) харитативно-допомогові, 9) регіональні, 10) місцеві.

За звітний 13-ти місячний період з різних причин, а в тому числі з мотивів практичної малої самодіяльности та просто механічно, вибуло 7 організацій. Засідань Управи відбуто 10 та стільки ж 10 Президіяльних нарад.

Провідним мотивом діяльности Комітету було вдержання громади в активно-творчому патріотичному і суспільно - громадськ о м у житті, що виявлялося у конкретних виявах суспільно підготовлюваних національних Свят, Академій, Маніфестацій, пресових повідомлень, тощо, та в практичних зусиллях поширити акції збирання на Народний Фонд.

Чіткий і сконденсований звіт подав фінансовий референт, довголітній член об'єднаного комітету пан Лев Пришляк. За звітний період з імпрез, членських вкладок та інших надходжень зібрано $4,061.78, з яких було витрачено $2,812.82, а сальдо на день зборів становило $1,248.96.

43 Організації заплатили свої членські вкладки до 1961 року, а за останні 3 - 4 роки мають заборгованість. Короткий, а л е змістовний звіт подав референт Молоді П. Дорожинський, підкреслюючи одностайність і однозгідність усіх молодечих організацій в пошануванні культу поляглих, як напр. Академія по Крутянах, у втриманні контакту та моральній і матеріяльній підтримці таких Організацій, як КОТУС, ЦЕСУС і т. д.

З більшою промовою організаційно-виховного та мобілізаційного значення виступив голова Президії Зборів — д-р Богдан Коваль, який підкреслив небезпеку самозаколисування себе тим, що нас українців в ЗДА є біля мільйону та десятки і сотні тисяч по церковно-релігійних громадах та в асекураційних Братніх Організаціях. Наш духово-життьовий динамізм виявився минулого року у Вашинґтоні на відслоненні пам'ятника Т. Г. Шевченкові. Покажчик нашої жертвенности у виявах нашої повсякчасної діяльности та висоті зібраних фінансів на Народний Фонд, — це є політична фізіономія нашої етнічної групи у вільному світі та наш паспорт політичної зрілости у боротьбі з московсько-большевицьким імперіялізмом.

І голова Об'єднаного Комітету мґр. І. Базарко і голова Президії Зборів закликали всіх делеґатів на залі триматися у дискусіях засад товариськости і братерства. Д-р Ол. Соколишин змалював портрет православного священика о. Агапія Гончаренка та подав цікаві історичні дані про цього першого українського політичного еміґранта у Новому Світі та закликав усі укр. патріотичні організації популяризувати ім'я о. Агапія Гончаренка та підтримати морально і матеріяльно вже існуючі Комітети Увічнення Пам'яті о. А. Гончаренка.

- Присутні делеґати ухвалили текст резолюцій, які засуджують розбій московсько-большевицьких окупантів в Україні у нищенні духово-культурних надбань українського народу та його русифікаторської політики, як також ухвалили солідарність з рішенням Централі УККА щодо так званих культурних контактів з відвідувачами з СССР.

Під час зборів працювали дві комісії, номінаційна — п. п. М. Ганущак, Л. Пришляк та Барицький і верифікаційна — П. Содоль-Зілинський, О. Соколишин, Ольга Олійник і Г. Бакуменко.

На пропозицію члена Контрольної Комісії М. Ганущака, піддержаного офіційним внеском п. Гурина, — Заг. Збори уділили повне признання і подяку уступаючій Управі за повну посвяти діяльність.

З рамени Верифікаційної Комісії виступив її голова П. Содоль - Зілинський, справдивши вірогідність репрезентованих делеґатів та ствердивши, що на цих зборах репрезентовано 34 організації з 39 представниками та 72 мандатами.

Збори затвердили імпрезову раду у старому складі — Малюца, Б. Ржепецький, І. Задорожний, М. Черешньовський, С. Солдан, Г. Яремчук на чолі з імпрезовим реф. Ром. Степаняком.

На пропозицію д-ра О. Соколишина Збори затвердили ухвалу про старання перед мейором м. Ню Йорку п. Ваґнером про надання в м. Ню Йорку одної з вулиць і одної площі ім. Т. Шевченка.

Приємно було ствердити, що на залі Зборів панував від початку до кінця діловий тон та братерсько-товариська атмосфера, скеровані в аспект поглиблення, поширення і кристалізації наших патріотичних зусиль та духово-ідейного відчуття нашої співвідповідальности за дальшу долю нашої поневоленої Батьківщини.

Повний список новообраної Управи, Контр. Комісії і Товариського Суду був надрукований у „Свободі" за 16 червня ц. р.

Річні Збори Закінчилися відспіванням „Не пора".

П. Б.

ГЮСТОН, ТЕКСАС

РОКОВИНИ СВ. КИРИЛА І МЕТОДІЯ

Літом 1963 року в Гюстоні, Тексас, відзначено роковини приходу св.св. Кирила і Методія на слов'янські землі. Ініціятором святкувань був місцевий парох українсько-католицької громади о. д-р Д. Блажейовський, спонсором був місцевий латинський Єпископ Впреп. І. Марковський, а співучасниками програми були всі три слов'янські групи: українці, чехи і поляки. Господарем свята був місцевий Відділ Лицарів Колюмба, що має тут великий дім із залею та велику площу, на якій і відбулося свято. Воно перейшло з успіхом і це стало причиною, що постановлено відзначати день св. Кирила і Методія кожного року. Уконстатувався перманентний комітет, що до нього увійшли представники українців, чехів і поляків, а капеляном свята має бути кожночасний парох української католицької церкви в Гюстоні.

І так день слов'янських апостолів увійшов в традицію міста Гюстону.

Для нас це свято замітне своїм міжнаціональним характером; в ньому ми відіграємо чільну ролю у двоякому аспекті: свято зачинається нашою польовою Службою Божою, в програмі беруть участь хори і танцювальні ансамблі поодиноких національних груп. Відбуваються своєрідні мистецькі змагання в народному співі та хореографії. В перерві між Службою Божою і офіційною програмою на площі можна дістати перекуску (більшу, або меншу) та запити її содовою водою, або пивом. Святкування припадає н а середину літа, яке тут дуже гаряче; то і нічого дивного, що кіоски з пивом та безалькогольними напитками втішаються популярністю.

На цьогорічне свято завітав до Гюстону Кир Ярослав із Шикаґа, який відправив польову Архиєрейську Службу Божу в асисті о. Канцлера Паски та місцевого пароха о. д-ра Блажейовського. Під час Служби Божої співав місцевий хор, що втішається н а нашому терені надзвичайною популярністю. Латинський Єпископ І. Марковський у своїй проповіді під час Служби Божої підкреслив ролю, що її повинна відогравати в цій країні іміґрація (зокрема із слов'янських країн): не тонути і й безслідно в чужому морю, але зберігати духові скарби, принесені з батьківщини і ділитись ними із другими. Це є мотто святкувань Дня апостолів слов'ян.

Офіційна програма розпочалась відспіванням американського, українського, польського і чеського національних гимнів. Слідували виступи хорів і танцювальних ансамблів. Як і попередніми роками — українці „остались н е перевершеними". Можна було почути принагідні коментарі про н а с: „. . . який приємний спів . . . чудові танці . . . це не екзотика, ні музеальні залишки колишніх еміґрантів, прямо видно, що це зразки живучої культури . . ." Очевидно такі завваги були приємні, тим більше, що наша група в порівнанні з чехами чи поляками — прямо мікроскопійна.

Наші представники в комітеті свята вив'язались зі свойого завдання прекрасно. Не можна не згадати, говорячи про мистецьку частину, п. Дмитра Кокольського, новоздобутого диригента нашого хору і п-і Галі Телезди, що підготовила виступ діточого хору і танцювальних груп — діточої і дорослих (пані Марія Черешня і Галя Телезда і п. Юліян Тимняк). Слід підкреслити, що в підготовці, і під час свята активну участь брала ціла наша громада включно з молодим поколінням. Можливо, цю активність завдячуємо нашій нечисленності (тільки 25 родин). Наша громада, що скупчилась у Тексасі біля української католицької церкви в Гюстоні, не відстає активністю від своїх посестр на північному-сході, чи в Каліфорнії. У нас активні всі три покоління. Це можна було бачити під час привітання Кир Ярослава, що прибув до нас попереднього дня, в суботу. На летовищі привітали Владику наші сеньйори, а перед церквою наші найменші з батьками.

Вечором після молебня відбувся бенкет, в честь любого гостя. В коротеньку програму увійшли привіти від молоді та виступи дітей. Привітанням Владики вміло зайнявся окремий комітет, що його очолив п. Віктор Балабан.

Дивлячись на активність нашої маленької групи в Гюстоні, хочеться вірити, що з часом ця активність пошириться на увесь Тексас, — що вдасться притягнути до праці наших земляків, розкинених н а широк и х просторах цього стейту, — що вдасться зберегти наших дітей для громадської праці в майбутньому.

Лев Бемко

В ПЛАСТОВОМУ ТАБОРІ

В неділю до пластового табору поспішають св'ятково одягнені мами. Гей-гей, як би ви бачили, які то мами! Це просто моделі, що можна ставити у вікно в самому Голливуді! Ті, що тримають лінію, то легко, з підскоком, біжать з горбочка до таборової оселі, а тяжчі на вазі — повільно переступають з ноги на ногу. Позаду йдуть тати. Тати всі йдуть повільно. Вони несуть для мами розкладені крісла, а для синів великі клунки, повні різних потреб для таборового життя.

Тати зупиняються на хвилину із своїм тягарем в центрі табору, а мами бігом до своїх синів - соколів. Ви бачите, як молоденька мама підходить до новацького табору. Вона очима відшукала свого найдорожчого і несподівано хапнула його за руку. Дитина пильно приглядається, пізнає обличчя мами, але висмикує рученя.

— Синцю, ти не впізнав мене?

Хлопчина ще раз приглядається і каже:

— Голос, мамцю, твій, а пізнати не можу . . . А тебе тато привіз?

— Тато, а хто ж інший?

— А він пізнав тебе?

— Та чому ж ні, адже він наш тато.

— То я знаю, що він наш тато, але тебе пізнати не можна!

— Чому, ангелику, скажи чому? — допитувалася мама.

— Вдома ти, мамусю, була гарна, як наша бабця, а тепер маєш на голові гриву з буланого коня.

— Синцю, це така ондуляція . . .

Дитина дивилась на ту ондуляцію, мабуть, щоб привикнути, і вкінці каже:

— Ти, мамусю, ліпше покрий голову хустиною, бо, як побачить братчик, то буде на мене кричати. В нас тут все так, як має бути . . .

***

Над табором появилася хмарка, але дощу ніхто не сподівався. Черговий пластун скроплює водичкою коло кухні порохи.

— Якби хоч крапля дощу, — нарікали гості.

Сонце, ніби підслухало, в тім же часі закотилося за хмару, пригріло її, хмара роздулась, покрилась туманом і почали падати перші краплі дощу.

— Гей, людоньки, тікаймо, бо дощ! — ніби на ґвалт хтось кричав. І то, здавалося, був той самий голос, що просив хоч крапельку дощу.

Почалася метушня. Ховаються всі, де хто може. А найбільшу тривогу переживають мами - красуні. Вони в страсі і за ондуляцію і за різні креми, що тримають лиця в світлі молодости. Комусь уривається терпець і ви чуєте різький запит:

— Де та таборова управа, що вони тут роблять? Нас залле тут! . . . жалілася гарна пані.

Почувши голос про таборову управу, на порозі канцелярії появився командант таборів. Він спокійно підніс очі до неба, подивився на хмару і, знаєте, що сталося? Припинив падати дощ! Ніякої магіки тут не було, а просто збіг обставин. Командант, так само повільно повернувся, як тоді, коли оглядав хмару, і пішов до канцелярії. Пані, що голосно питала „де та таборова управа", була задоволена.

— Ну, чи я вам не казала? На них треба лише накричати.

Під час маленького дощику пластуни під розлогими гіллями дерев споживали спокійно їжу. Чути було хорове побажання: „смачно-го!" і таке ж хорове протяжне: „дя-ку-є-мо!".

***

На дворі ясна погода. Повітря чисте, яке буває лише в сосновому лісі після дощу. Напроти каплиці, пишно вишикувані в колони, стоять табори юнаків і новаків. Вони прийшли на Св'яту Літургію. Гості приглядаються їм із захопленням. Кожний тато пізнавав в своєму синові себе, пригадував, як він був колись таким. А тепер він гордий і за сина і за себе і вдячний управі пласту, за їх жертвенну працю.

По закінченні Літургії ритмічно вдарили барабани. В ногу, як один, маршували колони пластунів. Наюбільш привабливі були новаки. Найменший, що вів колону, час від часу приглядався своїй нозі, щоб впевнитись, чи вона та, про яку говорить братчик . . . А братчик командував:

— Ліва, ліва, — раз-два! Раз-два! . . У відповідь чути було рівні і вірні кроки. За колоною йшли гості. Кожна мама ще раз хоче побачити свого найдорожчого синуня-соколика, щоб вдома сказати, що він був найкращий!

Х. Довгалюк

ГЕМСТЕД, Н. Й.

ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ

Від часу виїзду полк. В. Рибака до Вашинґтону, керівництво працею нашого Відділу Українського Конґресового Комітету Америки лягло на плечі заступника голови п. І. Сельського. В цій майже 10-літній праці Президія гемстедського Відділу УКА працювала в такому неповному складі: діючий предсідник — І. Сельський, секретар — М. Курчак, і скарбник — В. Шпачинський. Праця йшла і багато було зроблено завдяки відданій праці згаданих осіб, а також деяких активних громадян.

З огляду на своє здоров'я п. Сельський рішив податися з президією до димісії і запропонував перевибір і доповнення президії УККА.

Зібрання членів Відділу УККА відбулося у березні ц. р. Після вислухання звітів і уділення абсолюторії уступаючій президії, нову президію Відділу вибрано в такому складі: Ю. Ґураль — предсідник, адв. В. Атляс — заступник, М. Курчак — секретар, В. Піщимуха — касир, інж. Небожинський — культ.-освіт. референт, Ю. Дранс — реф. зов. зв'язків, В. Шпачинський — реф. імпрез. Контрольна Комісія — М. Ільницький, Я. Копистянський і Білий.

Пана І. Сельського нагороджено за його заслуги і працю почестю досмертного почесного голови нашого Відділу.

Крім звичайних важких завдань, як влаштовування імпрез, відчитів, представництва і зв'язків з місцевою владою, координації праці в нашій громаді, і збирання вкладок на УНФ, наш Відділ мусить виконати ще одне надзвичайне і похвальне завдання. Заходами членів Відділу п. Євген Нікерсон — староста нашого повіту — проголосив день 29-го серпня 1965-го року Українським Днем в повіті Нассав. Завданням Президії і членів є підготовити, зорганізувати і провести цей Український День. Великі простори парку Салісбери в Вестберах з усіма вигодами ставляться до розпорядження українців нашого терену.

Цей день буде проголошений офіційно в проклямації як — перший Український День в історії повіту Нассав, і Відділ УККА сподівається масової участи в пікніку, який буде влаштований в парку Салісбері. Коло 3 000 осіб з метрополітальної округи і з дальших околиць візьмуть участь в молитві, розвазі і відпочинку на вільному повітрі. Місцеві парохії, організації і гуртки стримуються від усяких зайнять в цей день і тримають його відкритим, щоб бути присутніми в Салісбери парку. Проточніші дані щодо свята варто слідити в українській та англомовній пресі.

С. А. Н.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ В ЗАКОНІ ПРО СОЦІЯЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Закінчення із стор. 2-ої)

чення у віці понад 65-ох років, яким є медична опіка. З цього забезпечення будуть користати тільки ті, які схочуть і перешлють в цій справі окрему заяву до найближчого бюра соціяльного забезпечення.

Вкладки до цього забезпечення на заплату лікарських гонорарів — виноситимуть по $3 місячно. Уряд вплачуватиме за кожного забезпеченого по $3 місячно. Це забезпечення почне обов'язувати від 1-го липня 1966-го року, отже майже аж за рік. Уряд Соціяльного Забезпечення остерігає всіх тих, що мають право користати з нового закону про медичну опіку, щоб не припиняли теперішнього забезпечення на лікування (Блу Кросс і Блу Шилд), бо були б в катастрофічному становищі на випадок недуги перед липнем 1966-го року.

Тут треба вияснити, що частину заплати лікарям мусітиме здійснювати недужий. Пацієнт мусітиме заплатити перших $50 лікарського гонорару, а решту у 80% платитиме соціяльне забезпечення, а 20% пацієнт. Отже, якщо рахунок лікаря становитиме $400, то перших $50 заплатить пацієнт, а з з решти $350 — $70 заплатить також недужий, а $280 соціяльне забезпечення.

Цю справу вирішили таким способом тому, щоб відобрати охоту різним хіпохондрикам надуживати медичної опіки, якщо б зона вповні була безплатна.

Зголошення на медичну опіку

Вище було згадано, що медична опіка почне діяти аж із 1-им липня 1966-го року. Всі ті особи, які вже користають із старечих пенсій, починаючи від вересня цього року дістануть із уряду соціяльного забезпечення окремі формуляри, чи вони бажають користати із додаткового забезпечення на заплату лікарських гонорарів.

Важлива пригадка тим усім, які вже мають 65 років, або які до 31-го грудня 1965 року скінчать 65 років, щоб вони зголосилися в найближчому уряді соціяльного забезпечення та заявили, що вони бажають користати з додаткового забезпечення. Зголошування починається три місяці перед закінченням 65го року, і кінчається три місяці після закінчення 65 років.

Ті особи, які дійдуть до 65 року життя після 1-го січня 1966-го року, мають голоситися на додаткове забезпечення в часі від трьох місяців перед 65-им роком до трьох місяців після 65-их народин. Хто цього не зробить, мусітиме чекати „періоту генеральних вписів", які відбуваються від жовтня до грудня кожного непаристого року. Хто до трьох років не зголоситься після того реченця, коли він міг зголоситися, той втратить право користати з додаткового забезпечення.

Особи, що мають 65 років і досі не користають із старечих пенсій, бо ще працюють, або взагалі не належать до соціяльного забезпечення, мають право користати з медичної допомоги і з її додаткового забезпечення. Але вони мусять особисто зголоситися в уряді соціяльного забезпечення, щоб зголоситися на члена забезпечення. Пізніше вони будуть вплачувати $3 місячно поштою.

Незабаром, від вересня ц. р., уряди соціяльного забезпечення даватимуть книжечки з інформаціями про всі зміни здійснені в соціяльному законодавстві цього року.

ФАКУЛЬТЕТ ГРОМАДСЬКИХ ПРОФЕСІЙ

Чотири роки тому при Харківському Університеті відкрито т. зв. факультет громадських професій, — розповідає 9 липня спеціяльний кореспондент „Молоді України". — На цьому факультеті, що має сім відділів, все так, як на звичайному — і дисципліна, і обов'язкове відвідування лекцій і курсові роботи та сесії, і — державні іспити.

Студент, який закінчує нормальний, скажімо, механіко-математичний факультет, має ще навчитися бути піонерським вожатим, кіноаматором, лектором-атеїстом, лектором - міжнародником, журналістом, правником.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

КОНЦЕРТ УЧНІВ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ ПРОФ. СОФІЇ ПОПЕЛЬ

20-го червня в Ню Гейвені Коннектикат, в церковній залі української католицької церкви св. Архангела Михаїла відбувся музичний попис школи гри на фортепіяні — проф. Софії Попель.

У програмі концерту були такі композитори: Баєр, Бах, Безкоровайний, Бер, Бетговен, Брамс, Вурк-Міллер, Верді, Весоловський, Ґріґ, Кетерер, Римський - Корсаков, Ліхнер, Мартин, Майборода, Монтетс, Моцарт, Мошковський, Паділля, Псчонка, Чайковський й другі.

В концерті взяли участь учні — Роксоляна Гладка, Антін де Френко, Богдан де Френко, Марко де Френко, Христина Добчанська, Юрій Добчанський, Богдан Іванів, Володимир Іванів, Роман Іванів, Тамара Іскат, Зуня Козюпа, Адріяна Кульчицька, Ліза Лозинська, Мирон Мандич, Оксана Мандич, Роза Роко, Кармель Роко, Оля Снігурович, Майк Фрайліх, Френсіс Фрайліх.

Усі учні школи грали добре, вміло виконуючи нюанси музики великих, світової слави композиторів. Особливе враження викликав виступ Зуні Козюпи, яка при своєму акомпаніяменті на фортепіяні чутливо проспівала „Рушничок" і „Колискову" — Весоловського. Її гарний голос лунав по залі та нагадував присутнім рідний край.

Неможливо відмітити всіх музичних вмілостей усіх учнів з приводу браку місця. Гра учнів викликала захоплення приявних. Знамениту техніку гри і методу навчанняі гри на фортепіяні проф. С. Попель зрозуміли й swdqrnsefll ed-unqsgetvnhbh походження, які посилають своїх дітей до школи п-і С. Попель.

Крім ознайомлювання своїх учнів з клясичною грою світових композиторів, проф. С. Попель особливу увагу приділяє українській музиці. І тут велику прислугу для нашого народу роблять ті, що розвивають музичні таланти нашої молоді, зокрема гри на фортепіяні, який є „королем" музичних інструментів..

Мистецька музика пориває людину, підносить її на вершини, — це сила, що проймає й заворожує усіх.

Конферансієркою попису була п-і Мандичева, двоє дітей якої пописувалися на цьому концерті доброю грою.

Наприкінці концерту 10-літня учениця школи — Оля Снігурович (вже 2 роки вчиться гри на фортепіяні), виголосила подяку п-і С. Попель і вручила їй чудові квіти. Також маленька, п'ятирічна Френсіс Фрайліх дала п-і С. Попель квіти від усіх батьків. П-і Попель одержала багато подарунків від батьків своїх учеників.

І. П.

ЛИЦЕМ ДО ОРГАНІЧНОЇ ПРАЦІ

ЗАМІСТЬ ПУСТОСЛОВНОЇ „КРИТИКИ" І... СУСПІЛЬНОГО НЕРОБСТВА

(Закінчення із сто. 2-ої)

тичної чи церковної організації або спархії, то тоді просто стає страшно і прикро, бо це явище більш як ненормальне, а для суспільного життя народу дуже-дуже шкідливе.

Якщо б ми направду хотіли бути будівниками нашого власного життя, не тільки словами, але й ділами, не руйнувати надбань батьків наших, ми мусіли б перестати на терені нашого громадського життя плекати політичну, а то й особисту ненависть один до одного, а мусіли б бути толерантні до думок і діл інших, роблених з тією самою метою, що й ми робимо, тільки не так, як ми це розуміємо й як ми це робили б.Ми не шукали б того, що нас ділить, але що єднає. Ми не відмовлялися б від нових думок, нових ідей, ми не будували б світ тільки для себе, але критично приймали б думку других та пробували щонебудь доброго зробити не тільки собі, а й іншим, навіть тим „уявним ворогам нашим"...

Пробуймо в нашому громадському житті знайти громадську нашу мораль, яка має і мусить бути вищою від політичної „моралі". Шукаймо способів, як собі помагати в громадській роботі, а не можемо цього, або не хочемо, то хоч будьмо настільки „виховані" і... не перешкоджаймо в роботі іншим, які ще хочуть працювати, або вміють це робити краще за нас. І заразом будьмо уважні до тих, що нам радять або навіть критикують, однак щиро, з добрим наміром, не аби свідомо вам дошкулити; прислуховуймося до тих голосів, берім їх до уваги і справляймо наші помилки за їх доброю рецептою. Зате злобних завваг, які походять від людей із „крапкою" в їх мізку, не берім серйозно, ігноруймо або, коли це неможливо, пробуймо тих „недобрих" людей навернути, привести до суспільної свідомости, але не витрачаймо для них забагато часу, бо тоді... перестанемо працювати відповідально на своєму місці.

Пробуймо творити по наших більших скупченнях осередки здорової органічної громадської праці, осередки здорової думки, здорової громадської опінії, які не допустили б до бальканізації нашого життя. Пробуймо вилучити з наших установ всі скрайні елементи правого чи лівого напрямку, які часто втрачають самоконтролю над своїми почуваннями, над своїм розумом, а шукаймо людей синтези, людей здібних до українського внутрішнього компромісу, щоб українська людина перестала бути ворогом іншій українській людині, яка хоч і „з іншої волости", з „іншої парохії" чи „іншої партії", але вона почуває себе свідомим членом цієї ж самої української національної спільноти і для цієї спільноти хоче працювати за змогою своїх сил, здібностей і своїм розумінням. Без такого внутрішнього компромісу ми серед чужого моря, раніше чи пізніше, пропадемо й зникнемо безслідно. І навпаки, озброєні вірою, що нас багато й що ми всі споєні одною думкою: служити українському народові своїм знанням і званням на своєму місці перебування — тільки скріпить наше організоване життя і принесе нам щедрі користі.

Лицем до органічної праці — це значить: менше говорити, менше виявляти „високий" патріотизм яркою друкарською фарбою або „гарячою водичкою" на різних сходинах і нарадах, або пустою балаканиною по наших товариствах, але шукати способів, як практично розв'язувати всі наші злободенні проблеми кожного дня і на кожному місці вже сьогодні, не відкладаючи їх на завтра, не чекаючи, що це інші зроблять, а ми будемо збоку... тільки критикувати.

Мета громадської праці йде в безконечну далечінь — пробуймо ту далечінь збагнути і для неї всі спільно працювати.

(Кінець.)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 13-го СЕРПНЯ 1965 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 155, о год. 7-ій веч. в приміщеннях УНДому, 760 Стейт вул. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 371, о год. 8-ій веч. в Січовій залі. Всі члени Відділу обов'язково повинні вирівняти свої залеглости. — Ю. Баранюк, секр.

СУБОТА, 14-го СЕРПНЯ 1965

ШИКАҐО, Ілл. — Збори Відд. св. Петра і Павла о год. 7:30 веч. в приміщенні Союзового Дому. Головною точкою зборів буде обговорення та вияснення корисної нової часової грамоти як також знижки на інші грамоти для нових членів. Проситься всіх ласкаво прибути. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Б-ва св. Ів. Хрестителя, Відд. 270, о год. 7-ій веч. в УНДомі при 90-96 Фліт вул. Просимо прибути на збори і приєднати нових членів. — С. Островський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відд. 324 відбуде місячні збори о год. 7-ій веч. Прошу прибути і вирівняти членські вкладки. — І. Струк, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Тва ім. М. Грушевського, Відд. 219, між 7-8 год. веч. при 675 Савт 19-ій вулиці. — М. Юров, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Збори Чорноморської Січі — 14 Відд., о год. 7:30 веч. в залі Чорн. Січі. Просимо принести залеглі вкладки. — В. Роговський, предс., М. Отрок, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Українська Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пасейк, Н. Дж. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. в год. 7-ій веч. в Параф. залі, 74 Гарріс Еве. — Управа Т-ва.

НЕДІЛЯ, 15-го СЕРПНЯ 1965 р.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя, Відд. 76, о год. 1-ій по пол в укр. кат. школі при Сенфорд евню і Айві вул. Хто не заплатить залеглих вкладок автоматично буде суспендований. Дивідендових чеків не будемо нікому висилати. Хто не забере своїх чеків, то повернемо їх до Гол. Канцелярії. За Уряд — Т. Деметчук, пред., В. Салабун, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, о год. 2-ій по пол. в домі Ветеранів при вул. Вашинґтона в Менвил, Н. Дж. Проситься всіх членів обов'язково прибути. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Місячні збори Сестрицтва Рож. Пресв. Богородиці, Відд. 36, о год. 3-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу на Вилсон. Просимо вирівняти залеглі вкладки. — Уряд Сестрицтва: Анна Стрілець, предс., Катерина Ярославська, кас., С. Гунька, секр.

РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. — В. Попович, секр.

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 347, о год. 1-ій по пол. в залі, де звичайно. Маємо важні справи до полагодження. — В. Горинь, предс., С. Чопек, кас., Гр. Тимчій, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва Сокіл, Відд. 336, о год. 1-ій по пол. в УНДомі при 14-ій вул. Проситься членів прийти на збори і відібрати свою дивіденду.— Гр. Степанек, предсід., Гр. Кисіль, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", Відд. 430 повідомляє своїх членів, що побір вкладок за місяць серпень відбудеться, як слідує: (1) в неділю, 15-го серпня в „Тризубі" в год. від 1 до 3 о пол.; (2) в неділю, 22-го серпня в год. від 11:30 до 1:30 по пол. в Укр. Гор. Клюбі при Френклін вул., і (3) в суботу, 28-го серпня в Укр Клюбі при 23-ій і Бравн вул. в год. 7:30 до 9:30 веч. Члени, які з вкладками постійно залягають і легковажать наші пригадки — будуть суспендовані. — За Управу: Осип Бакай.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Дмитрія — 288 Відд. в год. 11-ій рано в церковній залі. — Д. Мушастий, секр.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресв. Тройці — 320 Відд. в год. 1:30 по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 3101 O'Donnell St. Проситься прибути на означений час та вирівняти вкладки. — Д. Пісецький, предс., Ів. Малко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Побір вкладок Т-ва Дністер — 430 Відд. відбудеться в слідуючих днях місяця серпня: 1. в Тризубі дня 15 серпня в год. від 1-3 по пол. 2. в Укр. Клюбі, Френклін вул. дня 22 серпня, в год. від 11:30-1:30 по пол., 3. в Укр. Клюбі при 23-ій і Бравн вул., 28 серпня, в год. від 7:30-9:30 веч. Члени, які легковажать обов'язок плачення вкладок, будуть суспендовані. — О. Бакай.

НЕДІЛЯ, 22-го СЕРПНЯ 1965 р.

ВРІДЖПОРТ, Конн. — Збори Т-ва Українська Січ, Відд. 59, що мали відбутися в неділю 15-го серпня, перенесені на неділю, 22-го серпня в УНДомі при 500 Галет вул. о год. 2-ій по пол. Звіт Контрольної Комісії за перше півріччя 1965 року. — Управа.

ТАРЗАН, ч. 5 478. Кінець Ріда!

Рячачи тріюмфально, павіяни рушили в напрямі до скелі і скинули свого ворога з неї.

І так закінчилася злощасна кар'єра Дон Ріда, як падав вниз по гострій скелі